

www.igman-initiative.org

TEMATSKA KONFERENCIJA IGMANSKE INICIJATIVE

29.11.2011.
SARAJEVO

„STATUSNA I IMOVINSKA PITANJA GRAĐANA KOJA SU NASTALA KAO POSLEDICA RASPADA NEKADAŠNJE JUGOSLAVIJE”

Sarajevo, 29.11.2011.

Projekat

„Ekspertski elaborat o neresenim pitanjima između država potpisnica Dejtonskog sporazuma – imovinski i statusni problemi građana“ finansira Evropska unija

Igmanska inicijativa je još jedanput uspela da okupi predstavnike državnih organa, nevladinog sektora i medija sa svrhom uključivanja što većeg broja donosilaca odluka u rešavanje statusnih i imovinskih pitanja građana zemalja Dejtonskog sporazuma. Tematska konferencija je jedna od aktivnosti predviđena projektom „Ekspertski elaborat o neresenim pitanjima između država potpisnica Dejtonskog sporazuma – Imovinski i statusni problemi građana“ koji finansira Generalni direktorat za proširenje Evropske unije iz Brisela. U okviru ovog projekta koji realizuje mreža nevladinih organizacija Igmanska inicijativa, formirana je grupa nezavisnih eksperata koji će kroz komparativnu analizu međunarodnih obaveza, standarda i normi i zakonskih okvira zemalja potpisnica Dejtonskog sporazuma doći do predloga i ostvarljivih rešenja za pojedina od tih pitanja. U radu nezavisnog ekspertskog tima Igmanske inicijative učestvuju i predstavnici nadležnih ministarstava iz svih četiri zemlje. Kopredsednici Igmanske inicijative će preporuke ekspertskog tima uručiti premijerima i predstavnicima nadležnih ministarstava, parlamentarnih odbora i međunarodne zajednice u zemljama potpisnicama Dejtonskog sporazuma. Projektom je predviđena i sveobuhvatna regionalna javno-medijska kampanja koja obuhvata i produkciju dokumentarnog filma.

Konferenciji su, pored predstavnika Igmanske inicijative i njenih članica učestvovali i predstavnici međunarodne zajednice i ministarstava vlada Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore. Učesnicima su se obratili Vehid Šehić, koordinator projekta, Luc Lietaer, politički savetnik OSCE-a u Bosni i Hercegovini, Aleksandra Popov, supervizor projekta i Ratko Bubalo, koordinator ekspertskog tima.

Nakon izlaganja, učesnici Konferenciji su nastavili rad u tri tematske grupe: državljanstvo, imovina i penziono i invalidsko osiguranje.

„STATUSNA I IMOVINSKA PITANJA GRAĐANA KOJA SU NASTALA KAO POSLEDICA RASPADA NEKADAŠNJE JUGOSLAVIJE”

Zaključci radnih grupa

Državljanstvo

U Srbiji i Hrvatskoj prevladava je nacionalni pristup državljanstvu. Ozbiljno narušavanje prava na državljanstvo može predstavljati prepreku za države koje su u procesu pridruživanja Evropskoj uniji. Zakonski okvir u BiH restriktivan je prema njenim državljanima koji odlučuju da dobrovoljno preuzmu državljanstvo neke druge države. Zakon u Crnoj Gori ima restriktivne uslove za sticanje crnogorskog državljanstva za izbeglice i državljane drugih republika. Usvajanjem bilateralnih sporazuma o dvojnog državljanstvu rešila bi se u skladu sa meunarodnim principima, pitanja tzv. sukoba državljanstva. Procedure pribavljanja dokumenata u svetim zemljama trebalo bi pojednostaviti.

Imovina

Potrebno je definisati obaveze vlada država Dejtonskog sporazuma prema njihovim građanima i naglasiti zakonske odredbe i obaveze Ankesa G Sporazuma o sukcesiji. Većina problema koji se odnose na povraćaj imovine je u BiH i Hrvatskoj gde privremeni stanari uloženi u stambeni objekat. U ovakvim situacijama vlasnik kuće, u većini slučajeva nije u finansijskoj mogućnosti da nadoknadi troškove investiranja i zbog toga izgubi vlasništvo nad imovinom. Meunarodni instrumenti kao što je Evropski sud za ljudska prava u Strazburu, mogu da budu od velikog značaja u procesu rešavanja pitanja imovine građana.

Penziono i invalidsko osiguranje

Civilni sektor može da odigra značajnu ulogu u rešavanju problema koji se odnose na prava na penziono i invalidsko osiguranje. Zakonodavstvo zemalja potpisnica Dejtonskog sporazuma treba izmeniti na takav način da se omogući nevladinim organizacijama da zatupaju građane pred državnim organima. Veliki problem predstavljaju kako visoke administrativne i sudske takse, tako ograničeno trajanje određenih dokumenata. U većini slučajeva građani nailaze na prepreke. Neodstatak dokaza o uplaćenom doprinosu i ostvarenom stažu je takođe jedan od većih problema sa kojima se građani suočavaju.

"STATUSNA I IMOVINSKA PITANJA GRAĐANA KOJA SU NASTALA KAO POSLEDICA RASPADA NEKADAŠNJE JUGOSLAVIJE"

Izjave učesnika

Vehid Šehi, kopredsednik Igmanske Inicijative za BiH:

„...Kroz učesnike raznih aktera društvenih zbivanja u zemljama regiona želimo da politiku vratimo građanima, konkretno grupama koje su se organizovale kao nevladine organizacije i pokušavaju rešavati svoje probleme. Tako ćemo želimo vratiti građane politici kao važnom zanimanju i, ukoliko se vodi računa o opštem interesu, nadam se da ćemo nakon završetka rada ekspertske grupe izdati i saopštenje sa preporukama i predlozima za rešavanje određenih problema“.

Branko Lukovac, kopredsednik Igmanske inicijative za Crnu Goru:

„...U ovih dvadeset godina posle raspada Jugoslavije mnoga lica su u statusu raseljenih ili izbeglica, čak i drugi koji to nisu, ostali su uskraćeni za mnoga prava koja su ranije u zajedničkoj državi uživali, bilo da je u pitanju rad, zapošljavanje i invalidsko penzijski staž ili da je u pitanju njihova imovina ili pak druga prava koja su imali. Bez obzira na napore koji su do sada ulagani u bilateralne sporazume pojedinih zemalja, ima veliki broj lica koja su uskraćena za mnoga prava...“

Ratko Bubalo, koordinator Ekspertskog tima projekta:

„...Nastojimo ostvariti saradnju sa državnim institucijama kako u pogledu prikupljanja dokumentacije koja nam je potrebna tako i u traženju zajedničkih rešenja koja su najprihvatljivija i koja će omogućiti jedan ujednačen regionalni pristup i jednake pravne standarde za rešavanje određenih pravnih problema koje ljudi imaju...“

„STATUSNA I IMOVINSKA PITANJA GRAĐANA KOJA SU NASTALA KAO POSLEDICA RASPADA NEKADAŠNJE JUGOSLAVIJE”

Drago Kovačević, Srpski demokratski forum:

„Konferencija je ispunila moja očekivanja. Veoma važno je što u zaključcima grupe koja se bavila imovinskim pravima izbeglica stoji da su to najvažnije pravne stvari. Stećena prava su ključna pretpostavka održivog rešavanja izbegličkog pitanja i u tom kontekstu Bečki sporazum o sukcesiji i njegov Aneks G potvrđuje tu pretpostavku. Nažalost u ovom regionu ne postoji dovoljno političke volje da se brže rešavaju ovakvi problemi te stoga Igmanska inicijativa koja ima istinski autoritet može da utiče na vlade ove četiri zemlje da se ta pitanja brže rešavaju”

Dajana Džindo, Forum mladih Igmanske inicijative:

„...Mogu reći da su mladi jako zainteresovani za ovu temu u kontekstu elementarnih prava građana. Uprkos činjenici da se ova i slične teme rijetko povezuju sa interesima mladih, moram napomenuti da smo mi svjesni da se radi o jednom pitanju koje može uveliko da predodredi budućnost naših vršnjaka, a na kraju krajeva radi se o problemima koji pogađaju bliže i dalje članove naših porodica, naše prijatelje i poznanike. Ali možda nam je u svemu najzanimljivije pitanje dvojnog državljanstva i prava koja proističu iz toga. Treba imati na umu da je kao posljedica života u zajedničkoj državi, u regionu sklopljen veliki broj tzv. miješanih brakova čime su djeca porijeklom vezana za dvije države, a pri tome često imaju problema ostvariti svoja prava prelaskom iz jedne u drugu. Iz perspektive mladih mi mislimo i na to i zato sa velikom pažnjom pratimo rad ekspertne grupe Igmanske inicijative i njene zaključke...”

dr Vesna Simović, pomoćnica ministra rada i socijalnog staranja u Crnoj Gori

“Obzirom da sam na konferenciji u Sarajevu imala priliku da se po prvi put upoznam sa Igmanskom inicijativom, mogu reći da su moji utisci pozitivni. Smatram da je rješavanje imovinsko-pravnih i statusnih pitanja na prostorima bivše Jugoslavije nakon njenog raspada, jedan od ključnih uslova za uspostavljanje i osiguranje stabilnosti ukupnih političkih odnosa na ovom dijelu Balkana. Posebno bih istakla značaj uključivanja pravnih eksperata za oblast imovinskih, statusnih i radnih odnosa, kao i uključivanje predstavnika državnih organa i NVO sektora, jer se na taj način stvaraju uslovi za iznalaženje rješenja koja će biti mjera kompromisa svih partnera koji učestvuju u ovom procesu”.